

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1618

28.10.2011

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-418)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığının 10.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.30276 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 18.10.2011 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-127/3265 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın M. Akif HAMZAÇEBİ'nin, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/418 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Orman ve Su İşleri Bakanlığından alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Başkanlığı Başkanlık

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/418)**

Soru 1:

Trabzon Çaykara'da Solaklı Deresinin Derebaşı Mevkiinde özel bir şirket tarafından bir hidroelektrik santral (HES) projesi yapımı planlanmıştır. Projeye karşı çıkan yöre sakinleri Trabzon İdare Mahkemesi'ne dava açmışlardır. Mahkeme, yöre sakinlerinin başvurusu üzerine proje ile ilgili olarak bilirkişi incelemesi istemiştir. Söz konusu dava süreci devam etmektedir. Dava süreci devam ederken enerji şirketinin çalışmalara başlaması yöre sakinlerinde tepkiye neden olmuştur. Çalışmaları engellemek isteyen köylülerle santral çalışanları ile birbirine girmiştir. Basında yer alan haberlerde; "Enerji şirketi önceki gece geç saatlerde bölgeye iş makinelerini götürerek şantiyesini kurmaya başladı. Durumu haber alan köylüler, yürüyüşe geçti. Köylülerin yolunu, şantiye sahasına 300 metre kala jandarma kesti. Köylüler, geçişlerine izin vermeyen askerlerle tartıştı. Bu arada bir grup köylü, jandarmaya fark ettirmeden dağ yolunu kullanarak şantiye sahasına ulaştı. Bir süre buradaki bir yamaçtan çalışmaları izleyen köylüler, iş makinesinin harekete geçmesi üzerine engelleme eylemine geçti. HES firması çalışanları ve onlara destek veren bazı köylülerle, diğer köylüler arasında kavga çıktı.

Kavga sırasında taraflar yol kenarındaki kayalıktan dereye yuvarlandı. Jandarma güçleri tarafları ayırmaya çalıştı. Takviye jandarma ekiplerinin müdahalesi ile taraflar ayrıldı. Bazı köylüler iş makineleri ve HES çalışanlarına taş yağdırdı. Köylülerden bazıları kaçarken, jandarma 3 kişiyi gözaltına aldı. Bu olayların ardından şantiye sahasına 300 metre uzaklıkta kurulan jandarma barikatının arkasında bekleyen köylüler de harekete geçti. Barikatı geçerek şantiye sahasına yürümek isteyen köylüler ile jandarma güçleri arasında arbede çıktı. Bu sırada bir asker yamaçtan yuvarlandı. Barikatı aşamayan köylüler geri çekilmek zorunda kalırken bazı köylüler de dağa tırmanarak arka taraftan şantiye sahasına ulaşmaya çalıştı. Çıkan olaylar sırasında 2'si asker 7 kişi yaralandı." ifadeleri yer almaktadır. Buna göre;

-Türkiye'nin enerji yönünden dışa bağımlılığını azaltmak açısından yerli kaynaklara yönelmek doğru bir politika olmakla birlikte halkın tepkisi dikkate alındığında Türkiye genelinde akarsuların kaldırabileceğinin üzerinde HES inşası mı söz konusudur?

Cevap 1:

Akarsuların kaldırabileceğinden daha fazla HES projesine müsaade edilmesi teknik olarak mümkün değildir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce, membada bulunan mevcut ve mutasavver projeler ve memba su hakları ile mansapta bulunan mevcut ve mutasavver projeler ile sulama yapısı-HES arası mansap su hakları açısından incelenerek uygun bulunan projelerin inşaat ve işletilmesine müsaade edilmektedir.

Soru 2:

Başta cansuyu miktarının yetersizliği olmak üzere HES'lerin çok sayıda yapılacak olmasının doğaya olumsuz etkisi olacak mıdır?

Cevap 2:

Doğal hayatın devamı için yeterli miktarda suyun bırakılması sağlanmaktadır. HES projelerinde; Dere yatağının su alma yeri mansabında doğal hayatın idamesini sağlayacak ve bu kesimde su haklarını karşılayacak miktardaki suyu yatağa bırakacaktır. Su Kullanım Hakkı Anlaşmalarında "Doğal hayat için dere yatağına bırakılacak suyun miktar ve zamanlaması, kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesisleri ile ilgili şirket tarafından hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığından onay alınacak olan ÇED, Proje Tanıtım Dosyasında belirlenecektir. Ancak, doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacak su miktarı projeye esas alınan son on yıllık ortalama akımın en az %10'u olacaktır. ÇED sürecinde ekolojik ihtiyaçlar göz önüne alındığında bu miktarın yeterli olmayacağının belirlenmesi durumunda miktar artırılabilir. Belirlenen bu miktara mansaptaki diğer teessüs etmiş su hakları ayrıca ilave edilecek ve kesin proje çalışmaları belirlenen toplam bu miktar dikkate alınarak yapılacaktır. Nehirde son on yıllık ortalama akımın %10 undan daha az akım olması halinde suyun tamamı doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacaktır." hükmü yer almaktadır.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/418)**

Söz konusu hüküm Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı-Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü arasında mutabakata varılarak oluşturulmuştur.

Sorular 3, 4, 5:

-Bölge halkını dışlayan, onların tepkilerini dikkate almayan bir HES politikasının sürdürülmesi doğru mudur?

-Jandarma koruması altında HES inşaatı demokrasiye uygun mudur ve doğru bir enerji politikasıyla bağdaşmakta mıdır?

-Yargı süreci sonuçlanana kadar anılan HES'in inşaatının durdurulması düşünülmekte midir?

Cevaplar 3, 4, 5:

HES projeleri yöre halkına, iş imkânı sağlamakta, dere yatağının ıslahı ve su rejiminin düzenlenmesi sonucu taşkın riskini minimuma indirmektedir. Bazı HES projelerinde yöre halkının dışındakilerin tahriki sebebiyle de provakatif eylemler olabilmektedir. ÇED aşamasında yöre halkının katılımı ile toplantılar düzenlendiği gibi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının yetkililerince bölgede bilgilendirme toplantıları yapılmaktadır.

Söz konusu Derebaşı HES tesisi hakkında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna 18.10.2011 tarihi itibarıyla Yargı'ca bildirilmiş herhangi bir yürütmeyi durdurma veya iptal kararı bulunmamaktadır. Söz konusu tesis ile ilgili olarak Yargı tarafından yürütmeyi durdurma veya iptal kararının alınması durumunda gerekli işlem tesis edilecektir.